

ارزیابی سیستم حمل و نقل درون شهری با رویکرد توسعه پایدار شهری (مطالعه موردی شهر قروه)

عطااله عرفانی

کارشناس ارشد مدیریت شهری و دانشجوی رشته کارشناسی ارشد طراحی شهری دانشگاه نور طویی تهران،
ataerfani@yahoo.com

چکیده

حمل و نقل و جابجایی از جنبه‌های اصلی حیات شهری است و ساماندهی حمل و نقل از نیازهای اولیه شهر سالم به شمار می‌آید. پرداختن به توسعه پایدار در حمل و نقل به دلیل دغدغه‌های اساسی بشر در زمینه نابودی منابع، آلودگی‌های زیست‌محیطی، پدیده‌های خطرناکی نظیر گرم شدن زمین، پدیده گلخانه‌ای و وارونگی هوا و در بعدی دیگر فقر و مسایل اقتصادی و از همه مهم‌تر عدالت اجتماعی دارای اهمیت فراوان می‌باشد. سیستم حمل و نقل در نمونه موردی انتخاب شده، یعنی شهر قروه، دارای مشکلات فراوانی از جمله آلودگی‌های زیست‌محیطی، مصرف بی‌رویه سوخت، اتلاف وقت و نابرابری‌های اقتصادی، عدم مدیریت بهینه تقاضای سفر و... می‌باشد. این پژوهش سعی در تبیین عوامل مرتبط با توسعه پایدار شهری در سیستم حمل و نقل درون شهری قروه بوده است. طی یک مطالعه زمینه‌یابی از بین جامعه آماری شامل مهندسين، کارشناسان، دانشجویان رشته‌های معماری و عمران شهر قروه در سال ۱۳۹۵ تشکیل می‌دهند که جامعه آماری ۲۴۰ نفر را تشکیل می‌دهند. حجم نمونه با استفاده از جدول کرجسی و مورگان (۱۹۷۰)، ۱۵۰ نفر تعیین گردید که به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده منظم انتخاب شدند. این پرسشنامه شاخص‌های توسعه پایدار شهری را در ابعاد (۱) پایداری اقتصادی، (۲) پایداری اجتماعی، (۳) پایداری زیست محیطی، مورد سنجش قرار می‌دهد. روایی صوری پرسشنامه به تایید متخصصین رسیده است. در ضمن ضریب پایایی آن برای پایداری اقتصادی ۰/۷۹۶، پایداری اجتماعی ۰/۷۹۹، پایداری زیست محیطی، ۰/۷۹۱ می‌باشد. داده‌های گردآوری شده با استفاده از شاخص‌های آمار توصیفی و نیز آزمون t یک نمونه‌ای و آزمون فریدمن تجزیه و تحلیل شد. نتایج آزمون t یک نمونه‌ای نشان داد، از دیدگاه پاسخ‌گویان شاخص‌های توسعه پایدار شهری در سیستم حمل و نقل درون شهری قروه در نظر گرفته نشده است. از این رو می‌توان نتیجه‌گیری کرد که برای هر شهری که برای انسان‌ها طراحی می‌شود و نه برای خودروها، توجه به عوامل یاد شده ضروری است.

واژه‌های کلیدی: حمل و نقل شهری، توسعه پایدار شهری، SPSS، قروه.

۱- مقدمه

حمل و نقل یکی از بخش‌هایی است که نقش عمده‌ای در آلاینده‌گی محیط زیست شهری دارد و درصد قابل توجهی از آلودگی هوا در شهرها به دلیل سوختن بنزین در خودروهاست [1]. طی سال‌های متمادی گفتگوهای جهانی بر سراسر اثراتی‌های مورد نیاز برای ایجاد جوامع، اقتصاد و محیط زیست سالم با پذیرش تدریجی افق‌های جنبش زیست‌محیطی همراه بوده است. از سال‌های نخستین دهه ۱۹۶۰ تاثیرات منفی توسعه بر محیط زیست مورد توجه قرار گرفت. از جمله می‌توان به کتاب چشمه خاموش اشاره کرد که نویسنده آن راشل کارسون،